

Atra catalanà del catalá Información: *Mutxamel*

Ricart García Moya

Pegant binsellaes a dreta y esquerra, un día raere d'atre, el periódic catalá Información oferix mijes veritats y badomíes pera chiquets, machongos y ahuelos. Aixina, els dimecres trau un suplement en catalá (que ells diuen valenciá, pera enredrar paixarells); y no fa falta aclarir que está subvencionat per els monyicots colaboracionistes de la Generalitat del Tripartit.

Esta gent fa lo que li manen els que afluixen dinés y, atra vegá, m'anrecorde del bort Francisco Umbral que, més o manco, reconeixía que era “una puta literaria”, perque si li encarregaven un artícul sobre cuansevol asunt, fea el preguntat: “De acuerdo, ¿lo quieren a favor o en contra?”. Qui paga mana, y aixó pensarán el tisparixos d'Información que, desde que'ls han llevat els anuncis de prostitució, ampomen a tots els bonyigers del fascisme expansioniste catalá. Més progresistes que la figasatía, l'atre día feen campaneta de combregar de “Las placas contadoras”, invent dels sompos catalanistes de Muchamel pera deixar enmerdarts els carrers en manises que donen vergonya per la vilea de contingut:

“Las placas contadoras de historia de **Mutxamel**. Los azulejos, escritos en valenciano, **recuperan antiguos nombres** de enclaves estratégicos... iniciativa que pretende mostrar los orígenes de topónimos... por medio de unas placas de cerámica escritas **en valenciano**” (Información, 03/02/2019).

Lo que fan estos berrendos es com aquell retor que demanava purea a una chicono y, en sotana descordá, anava en mija albarchina fora. ¿De quín arbelló haurá eixit esta fansella? Presumixen de donar lliçons toponímiques y, a la primer cullerá, moscarda. Volen fer un enquiridió carrerer y, el topónim més important dels muchamelers, el del poble, desconeixen cóm s'escriu en valenciá. Seguint als baldraguts dels fascisme expansioniste catalá, en totes les plaques escriuen *Mutxamel*, en catalá.

Desde fa 20 o 30 anys vinc publicant documentació d'este topónim en idioma valenciá. U dels últims articuls va ser '**Les creïlles de Muchamel**' (Colecció Catalunya mos furta, 12/09/2015, ricartgarciamoya.com); y, la veritat, com estic pereós y fart de tant dir lo mateix una y atra vegá y que ningú em fa cas (no a les meues paraules, clar, sinos a la documentació), pues¹ tingam la festa en pau y a fer camí a les cabrelles. Pero, per si encá n'hia algú en Muchamel en corpenta, done documentació y, de pas, li pregunte al periodiste d'Información si pot aportar documentació ahon

En atre temps de llibertat y orgull, els muchamelers haurien omplít a fangaes estes racholes ahon ix escrit el catalá *Mutxamel*, no el valenciá *Muchamel* dels anténtics muchamelers d'antany, d'aquells mascles d'armes que anaven a deféndrer el Reyne en Morella y tallaren la invasió dels fartons catalans en la Guerra dels Segadors, en 1650. Y, clar, l'eixércit del Reyne guanyá la guerra als vintungles del Nort (fotografía del diari Información, 03/02/2019).

1 -del lletí *post*, la conj. *pues* está arrailá en valenciá desde'l Renaiximent: “**pues** un nas tens” (Guerau: Descrip. dels Mestres de Valencia, 1586, v. 96); “**pues** de tots” (Mulet: Ms. Poesies a Maciana, c. 1640, v. 55); “**pues** si te una sisadora, los ulls posa en lo escritorí” (BUV, Morlá: Ms. 666, c. 1649), etc.

ixca la morfologia 'Mutxamel' en valencià. Te que ser d'avans² de que l'extrema dreta dels catalanistes del segle XX endenyara el topónimo (em referixc als Pompeu Fabra, Sanchis Guarner, Joan Fuster, Carles Salvador y demás corfolls del fascisme catalaniste). La documentació que seguix es pera'ls muchamelers o valencians d'atre puesto del Reyne que no estiguen rentats de cervell, perque als bufalagamba de l'extrema dreta catalanista els sindona lo mateix groc que vert. Asoles volen aumplirse bolchaques y sopa caume en boca.

«el dit patró Joan Pasqual vené en lo moll a uns de **Muchamel**...» (Archiu Mun. d'Alacant, Llibre de la peixca, 12 de setembre 1578, f.7)

«Capitulació entre **Muchamel**, Sen Joan y Benimagrell (...) de les Universitats de Muchamel, Sen Joan y Benimagrell lo que aquelles respectivament...» (Archiu del R. de Valencia, Cancillería Real, Leg.384, 21 setembre 1604, ff. 80, 87)

«Universitatum **Muchamel**, sancti Joanis et Benimagrell» (ARV, Canc. Real, Leg.384, ff. 80, 87)

«Pragmática Real feta per Joan de Ribera, Capitá General en la present Ciutat y Regne: sobre la extirpació y expulsió del bandolers (...) de la Ciutat de Alacant, viles de Xexona y Vilajoyosa y universitat de **Muchamel**, Sen Joan y Benimagrell» (Bib. de Catalunya, Fulles Bonsom Sig. 6.607, R.1141, Valencia 25 febrer 1603)

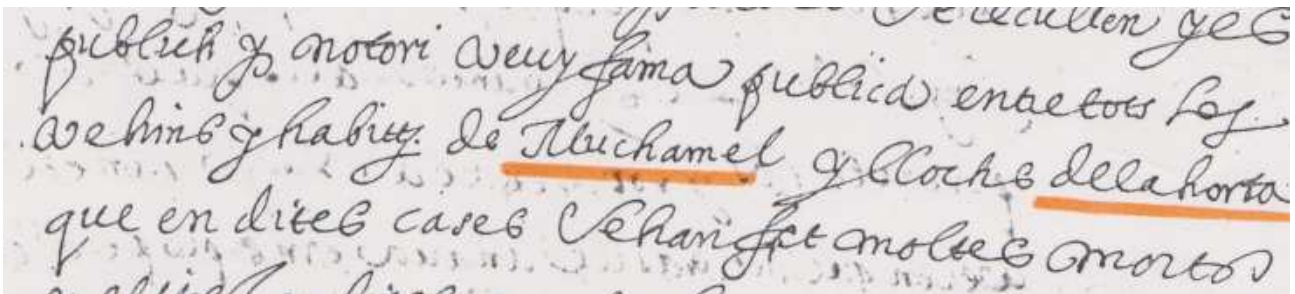
“del lloc de **Muchamel** orta de Alacant” (BRAH, Porcar: Dietari, any 1624, f. 433)

«estigueren sense dir misa en dita iglesia de **Muchamel** desde el...» (Manuscrit del Orito, Muchamel, any 1628)

«21 de novembre 1629, dimecres, vingué el Virrey de lo Reyne de Valencia a **Muchamel** (...) Estant edificant la Torre de la Heretat ... que está en la present vila de **Muchamel**» (Manuscrit del Orito, Muchamel, any 1629, f.174)

«en lo present Regne de Valencia... y extraordinaries vengudes de aygua... en lo riu damunt la universitat de **Muchamel**» (Archiu Mun. d'Alacant, Llibre de Privilegis, Ordens del Marqués d'Aytona, 5 de febrer 1591)

«Privilegi (sic) de la Agregacio de la Vila de **Muchamel** ab la Ciutat de Alacant en lo any 1653» (AMA, Generalitat valenciana, Arm. I, lib. 4º, f.20)

«y fama publica entre tots los vehins y habitants de **Muchamel** y llochs de la horta que en dites cases se han fet moltes morts (...) senyal menys de la mitat de un quart de **Muchamel** (...) els llochs de **Muchamel**, Benimagrell (...) vehi de la universitat de **Muchamel** (...) Joan Salines, bandoler condemnat a mort (...) que va bandolejant y fent mal per lo terme y horta de Alacant y atres parts del present Regne... partida de la Condomina, Camí de la Verónica... **Muchamel**, Benimagrell... partida del Açutet” (ACA, Sec. Reyne de Valencia, Leg. 583, doc. 9 / 2 any 1622)

«que persona alguna de qualsevol stat , y condicio que sia, no puga entrar en la present Ciutat de Alacant, Vila de **Muchamel** (...) que lo vi de la collita dels vehins de la present Ciutat,

² **avans** –adv. y prep.; vocable clásic, present en la Crón. de Pere IV; equival al fr. *avant* y cast. *antes*: “avans d’esta venguda” (BRAH, ms. Dietari Porcar, 1591); “¡A ella, no! ¡Mátem avans!” (Serrano, M.: El llop de la Murta, 1928); etc.

Vila de **Muchamel** (...) En Orihuela, por Jayme Mesnier, Impresor de la Ciutat, 12 de dehembre 1672»

«Vila de **Muchamel**, Universitats de Monfort...» (Archiu Mun. d'Alacant, Real Carta sobre el vi foraster, 11 febrer 1673)

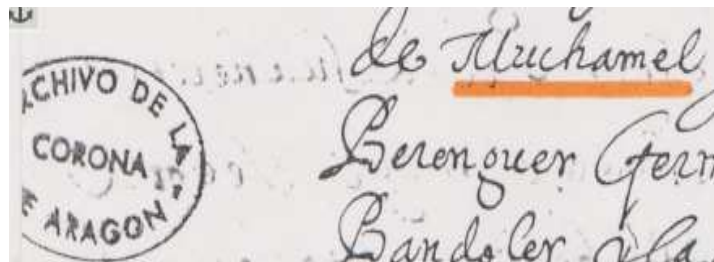
“Mambisos en **Muchamel**” (Orozco Sirvent: Mambisos en Muchamel, Alacant, 1897)

«De **Muchamel**. A dos chiques que el según dia de pascua ...» (Semnari El Cullerot, Alacant 17 abril 1898)

«¿quí es? El huendo de **Muchamel**» (El Tio Cuc, nº 99, Alacant, 1916)

«ni digam res de la banda (de músics) de **Muchamel**» (El Tio Cuc, 2ª ep., nº 57, Alacant, 1924, p.2)

«El seu cant a 'les festes de **Muchamel**... Mare de Deu del Loreto / entre Moros y Cristians, celebres la teua festa / qu'es festa del cel el camp” (Eduart Irlés, Croniste d'Alacant: Retaulets en la Santa Fas, Alacant, 1934)

Fa uns vint anys, entre la documentació valenciana que, provisionalment, estava en l'Archiu de Simanques (furtá per els catalans a mitants del sigle XIX, hui está en l'ACA), vaig vórer que n'hiavíen nugats que feen referencia als lladres que s'amagaven, raere de furta, en la contorná de **Muchamel**. Escrit en valenciá per escribans de la Cancillería Real, no eixía per cap de puesto la coenta imbesilitat morfológica de **Mutxamel**, invent fet de raspalló y camartell per *capis fustis* de l'Institut d'Estudis Catalans en el sigle XX (ACA, Sec. Reyne de Valencia, Leg. 583, doc. 9 / 2 any 1622). En fi, deixe de fer pedreta y, en un bufit, me'n vaig a tastar unes tares d'anchova en oli, coca en tonyina y uns gotets de vi eixaent d'una cachapera vora placha.